

מן התלמוד

סדר נשים, מסכת נדרים, דף מ"ח

ההוא גברא דהוה ליה ברא דהוה שמיט כיפי דכיתנא. אסרינהו לנכסיה עליה. אמרו ליה: ואי הואי בר ברך צורבא מרבנן, מאי? אמר להון: ליקני הדין, ואי הואי בר ברי צורבא מרבנן, לקנייה.

שמיט כיפי דכיתנא - גונב אניצי פשתן
צורבא מרבנן - תלמיד חכם
ליקני הדין - יקנה זה

הסבר: לאדם אחד היה בן שהיה גונב אלומות פשתן. אסרו עליו האב ליהנות מנכסיו. אמרו לו: ומה יהיה אם בן בנך יהיה תלמיד חכם? אמר להם: יקנה בני את הנכסים באופן כזה, שאם בנו יהיה תלמיד חכם - הוא זה שיזכה בהם.

על המפה

רמת הגולן במלחמת ששת הימים

במלחמת ששת הימים תקפו הסורים את ישראל מצפון, בהתקפות אוויריות וקרקעיות. כאשר הסתיימו הקרבות בסיני ובחזית הירדנית התפנה צה"ל להשיב מתקפה נגד הסורים. ב-9 ביוני השתלטו כוחות צה"ל על מוצבי הקו הראשון של הסורים, ובהמשך התקדמו מזרחה וכבשו שטחים נרחבים ברמת הגולן. הכוחות הסורים היו בנסיגה וצה"ל הצליח להשתלט על רמת הגולן ועל החרמון בלי להיתקל בהתנגדות נרחבת. רוב התושבים הסורים שגרו ברמת הגולן נמלטו ממנה. עם סיום המלחמה הייתה רמת הגולן בידי ישראל, מהחרמון בצפון עד הירמון בדרום, ובכך הוסר האיום הסורי מעל יישובי הכנרת ועמק החולה.

מטוס סיוור של חיל האוויר מעל הכוחות הישראליים ברמת הגולן (Wikipedia, משה מילנר. לשכת העיתונות הממשלתית).

"תלמוד ישראלי" הינו פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי ששם לו למטרה להנגיש את התלמוד תוך חיזוק והעצמת הקשר לתרבות ומורשת ישראל. הפרויקט כולל: שבעה כרכים על פי סדר הדף היומי, עלונים שבועיים, עלונים ייחודיים לחגים, דף פייסבוק פעיל, ערוץ youtube פעיל הכולל סרטונים, תוכניות קיץ, ועוד. מוקדי לימוד בקהילות ובתי ספר בכל הארץ ואף בעולם. תלמוד ישראלי - מפגשים דורות, מחברים עולמות.

סדר נשים | מסכת נדרים מ"ז - נ"ג
פרשת וישב | י"ז - כ"ג בכסלו (17-11 לדצמבר)

דף מ"ז: איסורי הנאה ואיסורי אכילה

ישנם מאכלים שונים שהתורה אסרה עלינו לאכול. למשל, אסור לאכול בשר נבלות וטרפות; בפסח אסור לאכול חמץ, וכדומה. אבל, יש הבדל משמעותי בין סוגי האיסורים. חמץ, למשל, לא רק שאסור לאכול אותו בפסח אלא גם **אסור ליהנות** ממנו בפסח. לעומת זאת, נבלות וטרפות אסור אומנם לאכול, אך **מוותר ליהנות מהם**, למשל, אפשר למכור אותם.

החפצים שהתורה אוסרת עלינו **לאכול** מכונים **"איסורי אכילה"**.

החפצים שהתורה אוסרת עלינו **ליהנות** מהם, מכונים **"איסורי הנאה"**.

יש איסורי הנאה שלא רק הם עצמם אסורים בהנאה אלא גם הכסף שהתקבל תמורתם. למשל, אדם שמכר עבודה זרה, אינו רשאי להשתמש בכסף שקיבל תמורת העבודה הזרה וגם כסף זה אסור בהנאה.

דף מ"ח: למי שיש בית הפנסות?

מעשה בזבולון שהתרגז על שלום ואמר לו: **"אני מדייר אותך הנאה מכל הנכסים שלי"**. השיב שלום: **"מה זה מענין אותי? אני זקוק לנכסים שלך, יש לי את הנכסים שלי"**. אמר לו זבולון: **"והיכן תתפלל?"**. אמר שלום: **"בבית הפנסות השכונתי, כמו תמיד, וכי אתה יכול לאסור עלי ליהנות מבית הפנסות? אתה חושב שהוא שייך לך?"**. המשנה בדף זה עוסקת בדיקה במקרה כזה והיא אומרת שהנדר חל, ושלום אכן אינו יכול להיפנס לבית הפנסות.

מדוע? **מפני שבית הפנסות של העיר שייך לכל אנשי העיר**, ולכן כל מי שנוכח לבית הפנסות משתמש במקום ששייך לכולם, ולכן אם זבולון נדר ששלום לא יוכל ליהנות מבית הפנסות, הנדר באמת חל.

דף מ"ט: תפילה על תלמידי החכמים

האמורא רבא אומר שבכל יום עלינו להתפלל בתפילת העמידה (שמונה עשרה) על תלמידי החכמים שבדור, שיתחזקו. מה כוונתו? אנו מאמינים שהעולם שלנו מתקיים גם בזכות התורה ולומדיה, תלמידי החכמים שמקדישים את כל חייהם ואת כל כוחותיהם ללימוד התורה. לכן אומר רבא **שכל אדם צריך להתפלל על תלמידי החכמים שיהיה להם כוח ושיהיו בריאים, מפני שתלמידי חכמים לומדים בעמל רב וביגיעה עצומה וכוחם תש (נחלש)**.

דף נ': רבי עקיבא

בתחילת דרכו היה רבי עקיבא עני מרוד, אך אחרי שנים רבות הוא התעשר והיה לו כסף וזהב לרוב. התלמוד מספר שרבי עקיבא התעשר ממקרים שונים, ועל אחד מהם נספר במאמר זה. פעם אחת היה רבי עקיבא ותלמידיו זקוקים להלואה ורבי עקיבא ביקש מאישה עשירה שתלווה לו כסף. שאלה אותו האישה: **"מי יהיה ערב לך שתחזיר לי**

לפניכם אירוע שעורר דיון סוער:

מצד שני:

חלק מבני המשפחה טענו שזו דווקא הזדמנות מצוינת לקרב משפחה נוספת לקהילה ולבית הכנסת, לשמוח איתם בשמחתם ולהגביר אהבת ישראל, וגם אם כפיר יפגע מזה שהוא לא יקרא הכל ושהוא צריך להתחלק בשמחה עם עוד מישהו, אכן יבין את זה, וההיפך, זה יהיה לו שיעור גדול בויתור, ובאהבת הזולת.

מצד אחד:

מצב אחר
חלק מבני המשפחה טענו שעם כל הכבוד למשפחה ועם כל הרצון לקרב אותם ולשמש אותם, הרי שלא צריך לאפשר להם לקיים את הבר מצווה בדיוק באותה שבת בבית הכנסת ולפגוע בכפיר ובמשפחתו. גם מכיוון שאינם חברים קבועים בבית הכנסת ובקהילה, וגם מכיוון שהם נזכרו ברנע האחרון, לאחר שכפיר כבר למד והתכונן חודשים ארוכים לקריאה בתורה, וזה לא הוגן עכשיו להגיד לו לוותר ולקרוא רק חלק.

א...מה?
התחבט?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה והתפלפלתם' עליה אתם מוזמנים לשתף אותנו ואולי
היא תתפרסם אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת
הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים

הקמת שירות הביטחון הכללי (השב"כ)

שירות הביטחון הכללי (שב"כ) הוא ארגון ביון ומודיעין שמטרתו להגן על המדינה מפני אימוי ריגול וטרור. ראשיתו בשירות המודיעין של ההגנה, שלאחר הקמת המדינה הפך ל"שירות הביטחון" (שב.ב) שפעל במסגרת צה"ל. בראש הארגון עמד איסר הראל, מאבות קהילת המודיעין הישראלית. בהמשך הוא הפך לארגון נפרד תחת אחריותו של ראש הממשלה, ועסק בביטחון פנים ובמודיעין הקשור לאויב הערבי. קיומו של השב"כ היה סודי בהתחלה, ונחשף לציבור רק ב-1957. אחרי מלחמת ששת הימים התמקד השב"כ בסיכול טרור ביהודה, שומרון וחבל עזה, פעילות שנחשבת לעיסוקו המרכזי עד היום.

מסמך ההקמה של שירות הביטחון (Wikipedia)

חמ"ד של מושג

מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת תלמוד ותושבע"פ

הרוגי מלכות

הרוגי מלכות הם יהודים שנהרגו על ידי השלטונות הנוכריים בשל יהדותם או מסירות הנפש שלהם על המצוות. בגמרא נאמר שמעלתם כה גדולה עד שאין כל בריה יכולה לעמוד במחיצתם. ביום כיפור נוהגים לומר פיוט המתאר את מותם של עשרת הרוגי מלכות, ביניהם רבי עקיבא. בתקופה לפני הקמת המדינה כונו כך לוחמי המחתרות שהועלו לגרדום על ידי השלטונות הבריטיים.

חידון חנוכה של התלמוד הישראלי

📞 להרשמה שלחו הודעת ווטסאפ למספר 052-120-9999
ענו על השאלה היומית, הוסיפו בכל יום נר לחנוכיית החידון!
הגרלה ופרסים למשתתפים בכל הימים.

בונוס מיוחד - חידת השמש.

אם תצליחו לפתור אותה תגדילו את הסיכוי לזכות בפרס!!

4260

510
ימי הביניים
סוף הקאנון

דבר תורה פרשת וישב

פרשת וישב מלאה באירועים מאוד קשים העוברים על י"ב השבטים: שנאת אחים, זריקתו של יוסף לבור ומכירתו למצרים, נפילתו של יהודה עם כלתו תמר וצערו של יעקב על כך שנעלם ממנו בנו יקירו. במצב כזה כשהכל נראה חשור ומבולבל, מתאר לנו המדרש מה מתרחש בשמים:

"שבטים היו עסוקין במכירתו של יוסף, ויוסף היה עסוק בשקו ובתעניתו, ראובן היה עסוק בשקו ובתעניתו, ויעקב היה עסוק בשקו ובתעניתו... הקב"ה היה עוסק בורא אורו של מלך המשיח..."

לעיתים כשלנו נראים האירועים כמבולבלים וחשוכים, דווקא אז פועל הקב"ה להצמיח את הישועה ולהאיר את אורה של הגאולה המגיעה ומתגלה מתוך ההסתר והשבר.

סדר נשים | מסכת נדרים, דף נ' - נ"ג

את החוב? השיב לה רבי עקיבא: "את מי את רוצה לערבים?" **אמרה לו: "אני רוצה שהקדוש ברוך והים יהיו הערבים"**. הסכים רבי עקיבא והיא הלוחה לו את הפסח המבוקש. בהגיע מועד הפרעון היה רבי עקיבא חולה והוא לא היה מסוגל לגשת אל ביתה כדי לשלם לה את החוב. הלכה האישה לחוף הים ואמרה: **"ריבוננו של עולם! גלוי וידוע לפניך שרבי עקיבא חולה ואינו יכול לשלם את חובו, והרי אתה ערב!"**. מיד אחר כך השתגעה בת הקיסר והשליכה לים ארנז גדוש בדינרים וביהלומים. באורח פלא נישא הארנז על גבי הגלים והגיע עד לאישה שעמדה על החוף. פתחה האישה את הארנז, לקחה דינרים ויהלומים כשזויה ההלוחה ואת העודף הביאה לרבי עקיבא, כשהגיע אליה לפרוע את ההלוחה.

דף נ"א: מאכל 'כבוש'

אם מאכל אסור ומאכל מותר התבטלו יחד - אסור לאכול את כל התבטול. למשל, אם בישלו בטעות בשר עם בשר טרף, אסור לאכול גם את הבשר הכשר מפני שעל ידי חום הבישול, נבלע ונקנס בבשר הכשר טעמו של הבשר הטרף.

כשם שבבישול מעביר טעם ממאכל אחד למאכל אחר, כך גם 'כבישה'.

מהי 'כבישה'? מלפפון חמוץ, למשל, הוא כבוש.

משירים מלפפון במים עם חומץ או עם מלח ותבלינים נוספים, ואט-אט הוא מקבל את טעמו של החומץ או של המלח. זוהי 'כבישה' - השרית מאכל בנוזלים למשך זמן רב. **ההלכה קובעת שתהליך כבישה הוא בדיוק כמו בישול, ולכן, אם כבשו יחד שני מאכלים, האחד מותר והאחד אסור - אסור לאכול גם את המאכל המותר, כי באמצעות הכבישה נבלע בו טעמו של המאכל האסור.**

דף נ"ב: ביטול בשישים

המושג הידוע **"ביטול בשישים"** משמעותו היא שאם בחבית של משיקה כשר התערבב מעט משיקה שאסור באכילה, מותר לשותות את כל המשיקה שבחבית **אם יש פי שישים משיקה כשר כנגד המשיקה האסור**, מפני שמעט המשיקה האסור מתבטל ברוב המשיקה המותר. זהו **"ביטול ברוב"**.

דף נ"ג: שמן זית בארץ ישראל

לפני שנים רבות היו בני ארץ ישראל משתמשים בשמן זית בלבד. באחד הימים עמד דוד בביתו ונדד שלא יהנה משמן, ומאותו רגע אסור היה לו להשתמש בשמן. והנה, יום אחד הגיעה חבילה מהדודים שמתגוררים בחוף לארץ ובה בקבוק שמן המופק משומשום. הדודים כתבו: **"כדאי לכם להשתמש בשמן זה, הוא טעים מאוד וכריא במיוחד"**.

דוד אמר לעצמו: **"חבל שנדדתי הנאה משמן, כי עכשיו איני יכול לטעום את השמן החדש הזה שממני לא הכרתי"**. כשסיפר דוד את המעשה לרבי, אמר לו הרב: **"דוד, תנחם דעתך, אתה יכול ליהנות משמן השומשום, מפני שאנחנו גרים בארץ ישראל ומשתמשים בשמן זית בלבד, ולכן כשאנו אומרים 'שמן' אנו מתכוונים לשמן זית בלבד. לפיכך, כשנדדת שלא תיהנה משמן, כנתיב היתה לשמן זית בלבד, אך מסוגי שמנים אחרים אתה רשאי ליהנות**. בתאבון".

חידה!

למדנו על בת הקיסר שהשתגעה וזרקה תיבת אוצר לים. זהו את האישים הבאים מהתנ"ך:

1. **בן מלך שמרד באביו וניסה להרוג אותו**

2. **בן מלך שאכל דבש בניגוד לשבועה של אביו**

3. **משנה למלך שהסתיר את זהותו מאחיו**

4. **מלך שהעמיד פני משוגע כדי להציל את עצמו**

(לל את כל השאלות, 'סודות' ו'סודות')

שאלות שהוצעו??

1. **האם מותר למכור עבודה זרה ולהשתמש בכסף?**

2. **כיצד הצליח רבי עקיבא לפרוע את חובו?**

3. **אם מאכל אסור נפל לתוך תבשיל כשר, מתי מותר לאכול את התבשיל?**

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עולן עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il יש לציין את מס' העולן עליו אתם עונים. *בפיקוח רואה חשבון

